

Nedoslýchaví

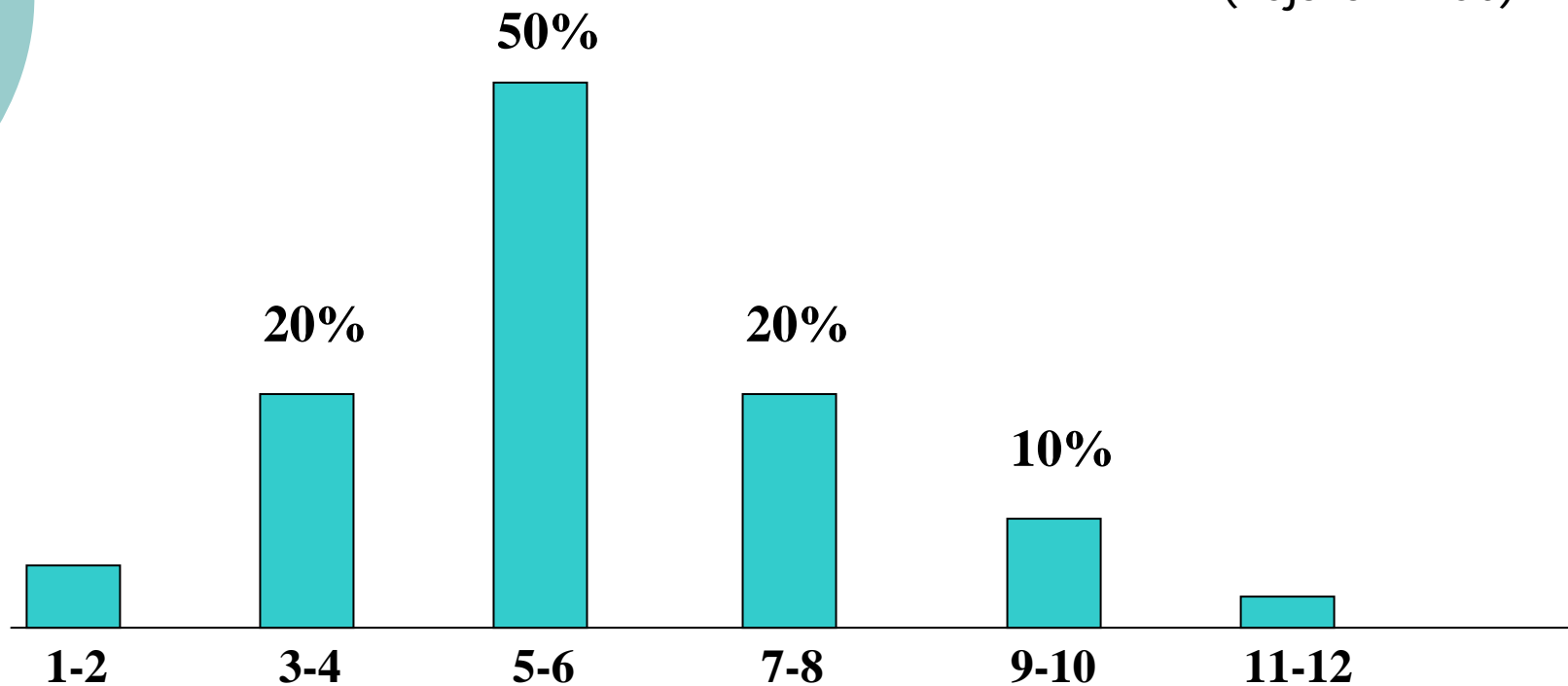
PhDr. Pavla Pitnerová

27. 10. 2009

-
- **Nedoslýchavé** A. Leonhardt (2001, str. 72) definuje jako *„osoby, jejíž poškození sluchového orgánu způsobuje narušení sluchového vnímání do té míry, že pomocí sluchadel může vnímat mluvenou řeč a i když omezeně, sluchovou zpětnou vazbou může kontrolovat vlastní řeč.“*

Věk nalezení minimální sluchové vady (do 40 dB)

(Lejska - web)

Sluchově postiženým dětem chybí:

- schopnost zaměřit pozornost na konkrétní akustický signál,
- schopnost výběru relevantního signálu (např. řeči ve směsici jiných),
- schopnost porovnat dva akustické signály,
- schopnost doplnit chybějící část slova podle slovního vzoru uloženého v paměti,
- schopnost doplnit slovo do věty tak, aby dávala smysl,
- schopnost tvořit slova z nabídnutých hlásek,
- schopnost směrového slyšení (Lejska, 2003).

Řeč sluchově postižených

- **Při lehkých vadách** (do 40 dB) nastupuje u dítěte normální (nebo jen mírně opožděný) vývoj řeči. Objevují se jen problémy s výslovností některých hlásek. Už i tyto vady by měly být v brzkém věku korigovány sluchadly.
- **Při středně těžkých vadách** (40 až 60 dB) je třeba, aby dítě co nejvíce nosilo sluchadla. Je to tzv. boj o minuty. Vývoj řeči je opožděný, ale při domácí i logopedické péči lze dosáhnout výborných výsledků.
- **Při těžkých ztrátách sluchu** (60 až 80 dB) je většina běžných domácích zvuků mimo dosah dítěte. Při včasné zachycení, intenzivní práci doma, soustavné logopedické péči, vhodných sluchadlech a troše inteligence a píle, může vystudovat.
- **Při tzv. praktické hluchotě** (80 až 100 dB) se za pomoci dobrých sluchadel může naučit mluvit, bude hůř číst a vyslovovat (zvláště sykavky, které nedokontroluje sluchem).

Logo

Logopedická péče

Nejdřív motorika...

- Rozvoj hrubé motoriky je podmínkou pro rozvoj motoriky jemné a motoriky mluvidel.
- **dechová cvičení**
- **hmatová cvičení**
- **sluchová cvičení** – rozeznávání zvuků
- **cvičení pozornosti**
- **poznávání barev**
- **gymnastika mluvidel**
- rytmiická a hlasová cvičení
- rozvíjení **pasivní slovní zásoby**
- potom **aktivní slovní zásoba...**
- **nácvik jednoduché denní frazeologie** (pozdrav, prosby,...)
- vyprávění podle předlohy
- a teprve nakonec nácvik **artikulace**.

principy logo terapie

všeobecné principy:

- motivace
- podmiňování –
odměny
- zpětná vazba
- opakování
- automatizace
osvojených dovedností

pedagogické principy:

- uvědomělosti
- aktivity
- náklonnosti
- soustavnosti
- trvalosti
- **posloupnosti**
- individuálního přístupu

principy logo terapie

specifické logopedické principy:

- **minimální akce** – jakékoli cvičení by nemělo působit námahu
- **relaxace** – zklidnění při navazování kontaktu
- **komplexnost** – týmový přístup
- **symetričnost** terapeutického vztahu – v doprovodu rodičů, terapeut je rodičům partnerem ne nadřazený
- **multisenzoriální přístup** nebo **monosenzionární** – dle potřeby, zaměřen na konkrétní postižení
- **včasná stimulace**
- **imitace** přirozeného, normálního vývoje řeči
- **překonávání komunikační bariéry** – nechuť komunikovat
- konkrétnější principy při terapii jednotlivých druhů NKS – např. při dyslalii - princip užívání pomocných hlásek – každá z poruch má ještě konkrétnější ped. přístupy

přírodní zvuky a onomatopoea

- zkoušíme při různých hrách,
- dítě si přirozeně trénuje artikulaci hlásek
- např. had syčí sss.., vítr dělá ffíí.., mašina jede ššš...

Integrace

podmínky integrace, spolupráce s SPC,
služby poskytované SPC integrovaným
žákům, učitelům běžných škol a rodičům

Kritéria pro integraci

(Janotová, Svobodová, 1998)

- **Dítě** (školní zralost, připravenost, užívání pomůcek, postoj k sobě).
- **Rodina** (aktivní spolupráce, reálná očekávání, pozitivní vztah).
- **Škola** (ředitel/ka, učitelé, žáci).
- **SPC** (poradenství).
- **Prostředky speciálně-pedagogické podpory** (asistent, kompenzační a rehabilitační pomůcky, úprava podmínek).
- **Forma integrace** (individuální, skupinová).
- **Další faktory** (sociálně-psychologické mechanismy).

Výhody integrace

(Janotová, Svobodová, 1998)

- v místě bydliště
- identifikace se skupinou slyšících
- běžná škola je výzvou, podnětem
- dostatek mluvních vzorů
- lepší školní a řečové výkony
- musí se vyrovnávat se všedními potížemi
- význam pro zdravé děti
- lepší návaznost – střední a vysoké školy.

Nevýhody integrace

(Janotová, Svobodová, 1998)

- učitel si nemusí uvědomovat odlišnost přístupu
- dítě se může cítit izolované
- velký počet žáků ve třídě
- neochota spolužáků pomáhat
- špatná akustika, hladina hluku
- větší vytížení rodičů.

Příprava školy na přijetí žáka

- **Materiální a finanční zabezpečení**
- **Podmínky běžného fungování žáka ve škole**
- **IVP**
- **Organizace a forma výuky**
- **Hodnocení**
- **Mimoškolní aktivity organizované školou**
- **Existence integračního týmu a koordinátora integrace na škole**
- **Role a postavení asistenta**
- **Odborné zajištění integrace**
- **Vztah spolužáků k integrovanému žákovi**
- **Komunikace rodičů žáka se školou**

Podmínky vzdělávání:

- právo na výběr vzdělávací cesty (např. bilingvální program, orální program, program totální komunikace),
- nižší počet žáků ve třídách,
- znalost problematiky sluchového postižení všemi pedagogy; individuální přístup učitele k žákovi,
- možnost úpravy obsahu učiva jednotlivých předmětů,
- znalost speciálních metod a jejich používání ve výuce sluchově postižených,
- pokračování v logopedické péči podle potřeb žáka,
- materiální a technické vybavení a účinné kompenzační pomůcky (místnosti upravené k výuce, individuální sluchadla, skupinové naslouchací soupravy, dostatečné vybavení videorekordéry a televizory, počítače, psací telefony, faxy, indukční smyčky...),
- běžné i speciální učebnice, výukové videoprogramy, didaktické pomůcky.

Individuální vzdělávací plán

- IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- IVP je součástí osobní dokumentace žáka.
- Zpracovává se před nástupem žáka do školy ve spolupráci se školským poradenským zařízením a s rodiči žáka.

Učitel

Učitel je ústřední postavou
dlouhodobého integračního procesu.

(Sobotková, 2003)

Učitel

- zájem o další vzdělávání a získávání informací
- pomoc žákovi překonávat obtíže
- tvoří třídní klima
- pomoc spolužákům přijmout, komunikovat, pomáhat
- spolupráce s rodinou
- spolupráce se speciálním pedagogem SPC
- mohl by navázat na dosavadní zkušenosti z mateřské školy.

Učitel sluchově postiženého žáka by měl dbát na:

- kontrolu, zda žák porozuměl (zpětná vazba),
- nutnost shrnutí diskuze,
- vysvětlení, co se bude dál dělat (při změně činnosti či tématu rozhovoru),
- zapisování pokynů a čísel stránek úkolů,
- písemné členění vyučovací jednotky s vyznačením nejdůležitější části učiva,
- důkladné vysvětlení nových pojmů.

Rušivé situace, vznikající ve třídě:

- mluví-li více dětí najednou,
- odrazy zvuku od stěn a stropu, magnetické tabule, nevhodná podlahová krytina,
- okna, propouštějící hluk z okolí školy,
- pomůcky, vydávající zvuk,
- stejná činnost všech žáků.